

2.4. Cenový vývoj

Deflátor HDP

- **Rozdílné změny domácích a vnějších cen**

Ekonomika České republiky se vyznačuje dlouhodobě rozdílným vývojem cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu, což se mimořádně silně projevilo v roce 2008 a mělo značný vliv na meziroční změny cenových parit neboli poměrů mezi implicitními deflátoři hrubých domácích konečných výdajů a zahraničně obchodních transakcí s produkty i jednotlivých složek vytvořených a užitých zdrojů.

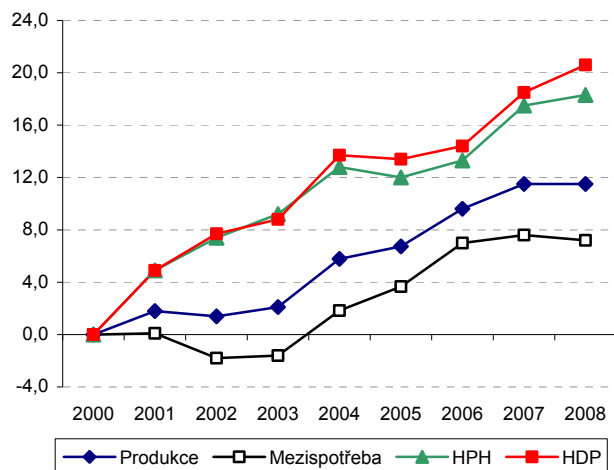
- **Stejný růst implicitního deflátoru produkce jako mezispotřeby**

Souhrnná cenová hladina tuzemské produkce se v roce 2008 meziročně nezměnila a cenová hladina spotřebovaného meziprojektu poklesla o 0,4 %, což je výsledek snížení cen dovážených výrobků spotřebovaných v tuzemsku. Cenová úroveň dovážených výrobků určených pro mezispotřebu byla sice vyšší než ceny v tuzemsku vyrobených meziprojektů, avšak dovozní ceny značně klesly. Na implicitní deflátor mezispotřeby měly vliv rovněž ceny výrobků a služeb spotřebovaných v průmyslu, které se zvýšily, avšak převládalo snížení cen dovážených výrobků. Pokles cenové hladiny spotřebovaného meziprojektu při stagnaci cen tuzemské produkce je určitým měřítkem úspěchu nefinančních podniků na domácím trhu, které ze změn těchto cenových parit inkasovaly dodatečný zisk z realizace své produkce. Integrálním výsledkem výše uvedeného vývoje byl růst úhrnné cenové hladiny HPH; její meziroční zvýšení o 0,7 % v roce 2008 bylo pomalejší o značné 2,0 p. b. než před rokem. Výrazně rozdílně se vyvíjela cenová hladina HPH v jednotlivých odvětvích; velice poklesla v zemědělství, myslivosti a lesním hospodářství (o 13,1 %) i v podnicích zpracovatelského průmyslu (o 6,8 %) a prudce vzrostla v podnicích dobývání nerostných surovin (o 31,2 %), ve stavebnictví (o 10,1 %), v pohostinství a ubytování (o 8,3 %) a v odvětvích nemovitostí a služeb pro podniky (o 7,6 %).

- **Rozdílný vliv domácích a zahraničních cen na implicitní deflátor HDP**

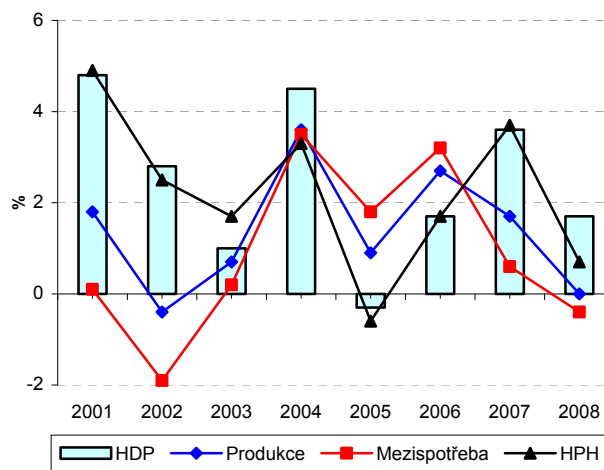
Cenové změny daní z produktů a dotací na produkty působily v roce 2008 na vývoj souhrnné cenové hladiny HDP podstatně méně než v roce 2007. Implicitní deflátor HDP 101,7 % v roce 2008 byl nižší o 1,9 p. b. než před rokem, kdy deflátor čistých daní měl zcela jiný vliv na jeho výši. V roce 2008 vysoký deflátor daní z produktů (110,8 %) a nízký deflátor dotací na produkty (100,8 %) vedly k vyššímu růstu úhrnné cenové hladiny HDP než HPH o 1,1 p. b. Implicitní deflátor HDP je ovlivňován nejen vývojem cen produkce (výstupu), mezispotřeby (vstupu) a čistých daní, nýbrž i deflátoři domácí realizované poptávky a deflátoři vnější poptávky i nabídky, neboli vývojem směnných relací. Úhrnná cenová hladina hrubých domácích konečných výdajů se v roce 2008 zvýšila meziročně o 3,8 %, v tom dosáhl implicitní deflátor konečné spotřeby 104,9 % a tvorby hrubého kapitálu 100,5 %, což bylo více o 1,6 p. b., resp. méně než v roce 2007 o 0,8 p. b. Na celoroční deflátor konečné spotřeby měl největší vliv vývoj v 1. čtvrtletí, kdy cenová hladina vzrostla o 5,7 %, z toho hladina spotřebitelských cen domácností o 6,8 %. Implicitní deflátor celkového vývozu 94,1 % byl nižší o 5,9 p. b. než před rokem a implicitní deflátor celkového dovozu 95,9 % byl nižší o 2,9 p. b. než před rokem. Směnné relace 98,1 % přinesly značné znehodnocení české národní práce na zahraničních trzích. Z nepříznivého vztahu mezi vývojem cen vývozu a dovozu měly organizace zabývající se zahraničně obchodní činností obchodní ztrátu 55,0 mld. Kč, což ve srovnání s obchodním ziskem 33,9 mld. Kč v roce 2007 znamená velkou negativní změnu.

Graf č. 2.4.1 Implicitní deflátoři
(změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.2 Implicitní deflátoři (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ

- Zvýšení úhrnné cenové hladiny HPH se podílelo více než třetinou na jejich hodnotovém přírůstku**

Implicitní deflátoři produkčních charakteristik za rok 2008 jen mírně vybočovaly z ročních průměrných měr růstu dosažených ve vývoji za uplynulých osm let, přičemž vliv změny cenových hladin na hodnotovou změnu produkce a mezispotřeby se značně liší. Do roku 2008 ve srovnání s rokem 2000 vzrostla úhrnná cenová hladina tuzemské produkce o 9,3 %, mezispotřeby o 4,6 % a HPH o 18,3 %. Za osm let na změnu hodnoty mezispotřeby působila změna cen nepatrně více než jednou desetinou, u tuzemské produkce se vliv cenových změn přiblížil jedné pětině a u HPH dosáhl jedné třetiny.

- Úhrnná cenová hladina domácích konečných výdajů vzrostla a dovozu i vývozu se snížila**

Implicitní deflátoři hrubých domácích konečných výdajů a vývozu i dovozu za rok 2008 se dosti odlišovaly od průměrných ročních měr v uplynulých osmi letech. V roce 2008 ve srovnání s rokem 2000 byla vyšší cenová hladina HDP o 20,7 %, konečné spotřeby o 20,3 % a tvorby hrubého kapitálu pouze o 2,4 %. Snížení cen vývozu o 12,0 % a cen dovozu o 15,2 % vedlo ke zlepšení směnných relací o 3,8 %.

Tab. č. 2.4.1 Implicitní deflátoři HDP, domácích konečných výdajů, vývozu a dovozu

v %

	Předchozí rok = 100							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
HDP	104,8	102,8	101,0	104,5	99,8	100,9	103,6	101,7
Konečná spotřeba	103,9	101,9	100,5	104,4	101,7	102,5	103,3	104,9
Tvorba hrubého kapitálu	100,9	96,9	100,9	101,4	100,0	101,7	101,3	100,5
Vývoz	99,6	94,5	100,1	102,7	97,6	98,7	100,0	94,1
Dovoz	97,3	91,6	99,5	101,4	99,5	99,9	98,8	95,9
Směnné relace	102,4	103,2	100,6	101,3	98,1	98,8	101,2	98,1

Pramen: ČSÚ

- Rozdílný vývoj hladiny domácích a zahraničních cen**

Vývoj cenové hladiny vnitřního trhu (domácích cen) a zahraničního obchodu (cen mezinárodního obchodu zbožím a službami) v korunovém vyjádření, které jsou ovlivňovány i pohybem devizového kurzu CZK, se v průběhu posledních osmi let lišil. Z toho vyplývá zcela odlišný vliv pohybu produkčních cen i cen hrubých domácích konečných výdajů než pohybu zahraničních cen na hodnotovou změnu základních ekonomických charakteristik na nabídkové i poptávkové straně. Zatímco domácí ceny všech cenových okruhů zachycených v národních účtech v tocích produkce, spotřeby a akumulace každoročně rostly, ceny zahraničního obchodu s výjimkou jednoho roku se snižovaly. Podstatně více klesaly ceny dovozu než ceny vývozu, čehož výsledkem byly příznivé směnné relace. Rozdílný vývoj cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu spolu s působící změnou podílů domácí nabídky i poptávky a vnější nabídky i poptávky na úhrnné nabídce a poptávce měl značný vliv na změny implicitních deflátoři jednotlivých složek vytvořených a užitých zdrojů.

Ceny výrobců

- **Růst cen výrobců ve všech cenových okruzích**

Ceny výrobců se v roce 2008 zvýšily ve všech cenových okruzích. Meziroční růst byl nejvyšší u cen zemědělských výrobců. Také přírůstky cen průmyslových výrobců, stavebních prací a tržních služeb byly vyšší než před rokem.

- **Ceny rostly více než v předchozích letech**

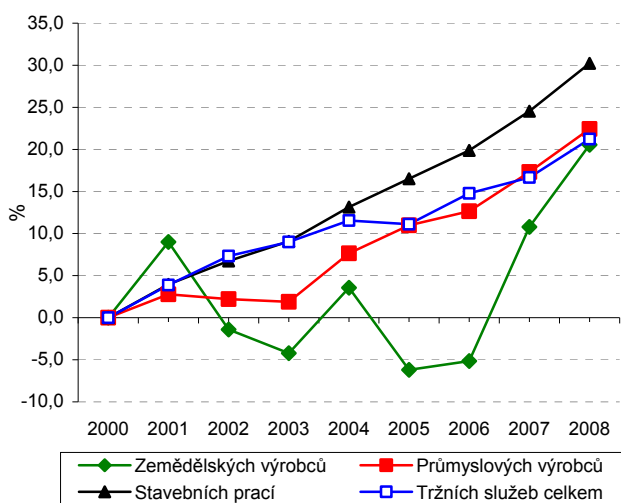
Zajímavé je porovnání meziročního přírůstku cen v roce 2007 proti průměrné změně cen v letech 2001 až 2007. Ceny zemědělských výrobců v předchozích sedmi letech v průměru rostly o 1,5 %, zejména vlivem kladných cenových skoků v letech 2001, 2004 a 2007. V roce 2007 byly pouze o 10,8 % vyšší než v roce 2000. V roce 2008, i přes zpomalení růstu proti předchozímu roku, byl jejich přírůstek šestkrát vyšší než byl průměr v předchozích sedmi letech.

Meziroční přírůstek cen průmyslových výrobců v roce 2008 byl v porovnání s průměrem předchozích sedmi let téměř dvojnásobný. Z celého sledovaného období byl růst cen vyšší pouze v roce 2004. Přispěl k tomu zejména vývoj cen v prvních třech čtvrtletích roku 2008, kdy pokračoval dynamický růst cen ropy a rychle rostly také ceny potravinářských výrobků. Výrazně vyšší byly ceny těžby nerostných surovin a elektřiny včetně rozvodu.

Cenový růst stavebních prací v porovnání s průměrem let 2001 až 2007 byl také vyšší. Ceny stavebních prací v roce 2008 vzrostly více než dvakrát rychleji než ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví.

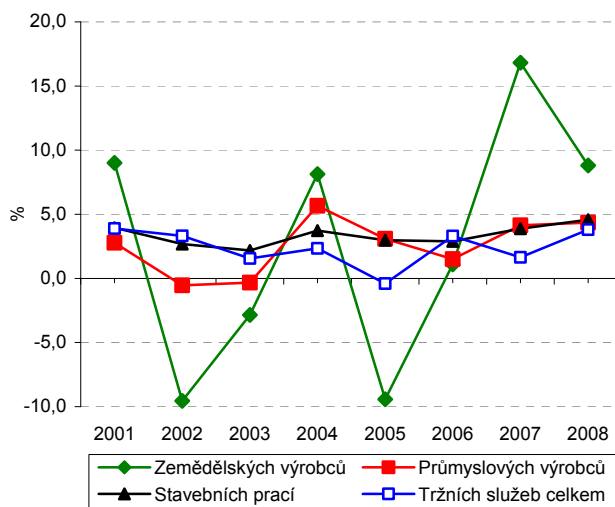
Také ceny tržních služeb rostly rychleji než v předchozích sedmi letech, jejich růst byl jen nepatrně nižší než v roce 2001, ve kterém rostly ceny nejrychleji. Bylo to způsobeno zejména výrazným růstem cen za poštovní služby, reklamní služby a za inženýrské a architektonické poradenství.

Graf č. 2.4.3 Ceny výrobců
(změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.4 Ceny výrobců
(meziroční změna v %)

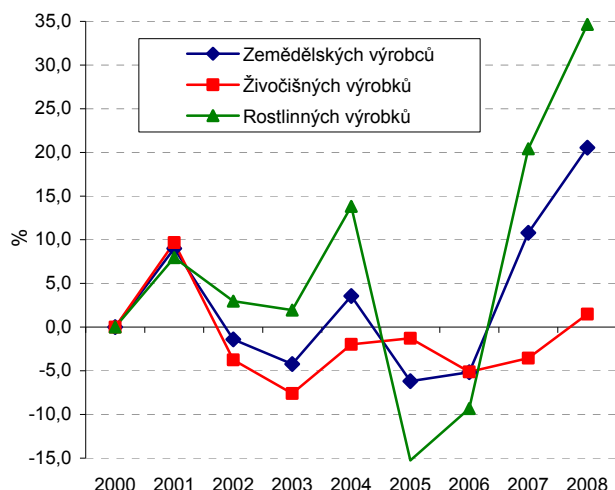
Pramen: ČSÚ

- **Dynamický růst cen rostlinných výrobků**

Ceny zemědělských výrobců byly v roce 2008 na nejvyšší úrovni od roku 2000. To bylo způsobeno výhradně cenovým skokem na přelomu let 2007 a 2008, který byl ovlivněn zejména cenami rostlinných výrobků. Projevil se cenový impuls daný nejen růstem poptávky po potravinách ve světě, zejména v Asii, ale i neúrodou u hlavních světových exportérů jako je USA, EU, Austrálie a Ukrajina v roce 2007. Nezanedbatelná byla také spotřeba zemědělských plodin k výrobě biopaliv, která táhla ceny vzhůru. Ceny rostlinných výrobků pokračovaly také v roce 2008 v růstu, i když nižším než v roce 2007. Vzrostly o 11,8 %, z toho ceny obilovin o 16,4 % a olejnin o 33,3 %. Naopak v porovnání s rokem 2007 se snížily ceny brambor o 32,4 %, zeleniny o 15,7 % a ovoce o 22,3 %, u všech těchto komodit se ceny vrátily přibližně k úrovni z roku 2006.

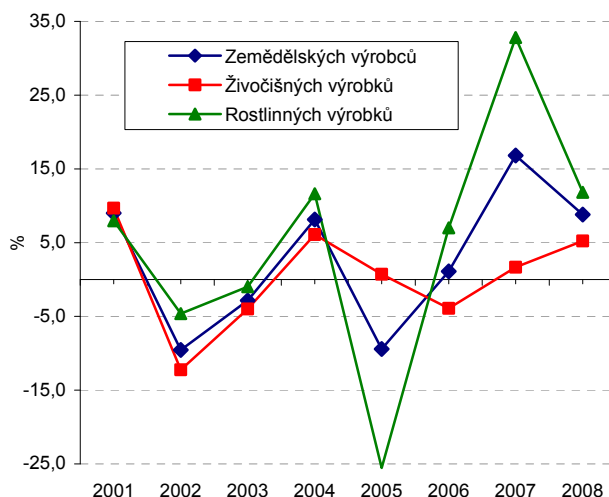
Ceny živočišných výrobků vzrostly v roce 2008 o 5,2 % a po šesti letech se dostaly nad úroveň cen v roce 2000. V celém osmiletém období byly vyšší pouze v roce 2001. V roce 2008 vzrostly meziročně ceny drůbeže o 8,0 %, mléka o 6,5 %, vajec o 4,9 % a prasat o 4,4 %. Klesly ceny jatečného skotu o 2,2 %.

Graf č. 2.4.5 Ceny zemědělských výrobců (změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.6 Ceny zemědělských výrobců (meziroční změna v %)

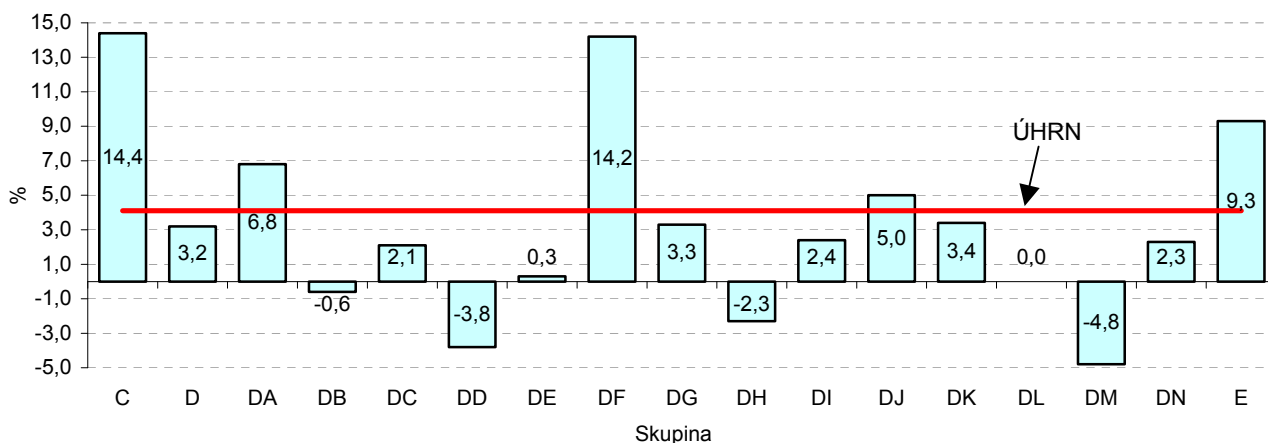
Pramen: ČSÚ

• **Pokračoval vzestup cen průmyslových výrobců**

Růst cen průmyslových výrobců byl v roce 2008 nejrychlejší v posledních čtyřech letech. Dynamicky rostly ceny těžby nerostných surovin, ceny elektřiny včetně rozvodu, v prvních třech čtvrtletích roku rostly rychle také ceny potravinářských výrobků (postupně o 11,0 %, 8,9 % a 7,4 %) a v odvětví koxsu, a rafinérských ropných výrobků (28,8 %, 26,9 % a 22,9 %). V posledním čtvrtletí se ceny potravinářských výrobků dostaly těsně nad úroveň závěru roku 2007 a u dalšího uvedeného odvětví dokonce klesly o 17,1 %. Závěr roku 2008 tak přispěl ke zpomalení cenového růstu.

V roce 2008 rostly nejvíce ceny v odvětvích těžba nerostných surovin a koxsu a rafinérských ropných výrobků (přes 14 %). Ceny elektřiny, plynu a vody se zvýšily o 9,3 % (ceny elektřiny včetně rozvodu o 11,4 %) a ceny potravinářských výrobků o 6,8 %. Nadprůměrným tempem rostly ještě ceny základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (o 5,0 %) - např. ceny železa, oceli a feroslitin o 11,8 %. Snížily se ceny dopravních prostředků a zařízení, dřeva a výrobků ze dřeva, pryžových a plastových výrobků a ceny textilu. Ve 4. čtvrtletí byl meziroční přírůstek cen průmyslových výrobců pouze 1,6 %.

Graf č. 2.4.7 Ceny průmyslových výrobců v jednotlivých odvětvích (změna proti roku 2007 v %)

Pramen: ČSÚ

• **Značný rozdíl mezi růstem cen průmyslových výrobků v EU 27 a ČR**

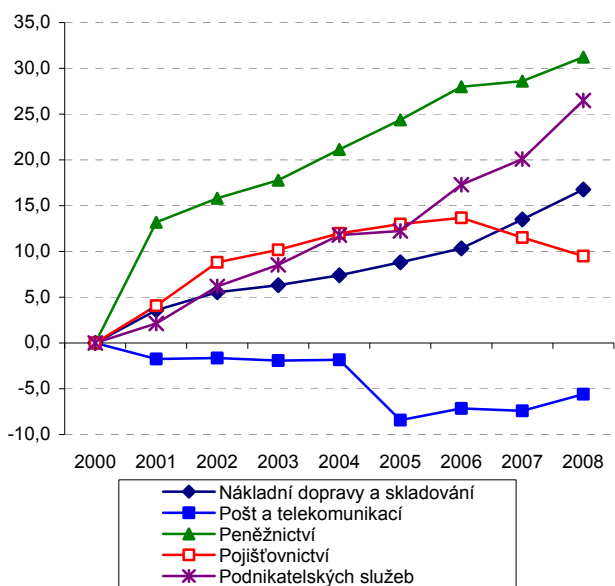
Ceny průmyslových výrobců se za rok 2008 zvýšily meziročně ve státech EU 15 o 6,2 % a EU 27 o 7,8 % a jejich růst byl rychlejší než v ČR o 1,7 p. b., resp. o 3,3 p. b., což byla zcela opačná tendence než ve vývoji inflačního diferenciálu. Z jednotlivých států EU ceny průmyslových výrobců rostly výrazně vysokým tempem přírůstkem zejména ve Spojeném království, v Lucembursku a v Dánsku, přičemž v průběhu roku růst značně zpomaloval.

- **Prudce rostly ceny reklamních služeb**

Ceny tržních služeb se v roce 2008 zvýšily o 3,8 %, zejména vlivem vyššího růstu cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí o 5,4 % (zvýšení cen za reklamní služby o 10,3 % a za inženýrské a architektonické poradenství o 9,5 %). Z dalších oblastí, za něž jsou tyto ceny sledovány, vzrostly ceny nákladní dopravy o 2,9 % a ceny peněžnictví o 2,1 %. Ceny pošt a telekomunikací se i přes vysoký růst cen za poštovní služby o čtvrtinu, zvýšily v úhrnu pouze o 1,9 %. Klesly pouze ceny v pojišťovnictví (pokles cen pojištění motorových vozidel o 2,5 %).

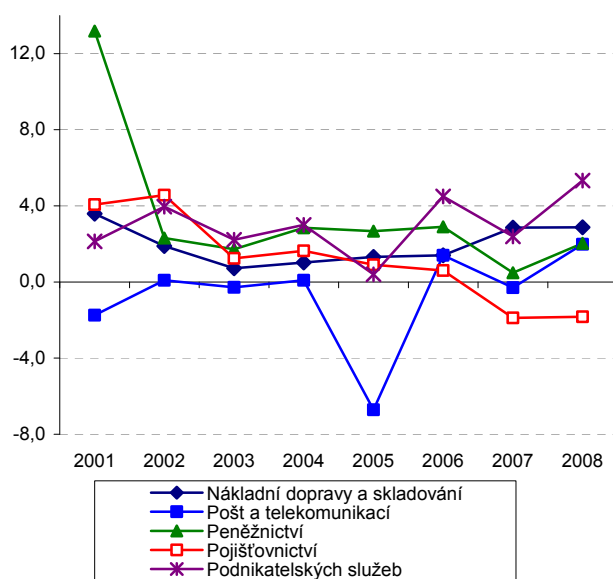
V průběhu posledních osmi let vzrostly nejvíce ceny v peněžnictví (o 31,2 %), když téměř polovina přírůstku vznikla v roce 2001. Ceny podnikatelských služeb vzrostly za osm let o více než čtvrtinu. Jedinou oblastí, kde byly ceny v celém období pod úrovní roku 2000, byly ceny pošt a telekomunikací, zejména výrazný byl pokles cen v roce 2005 v důsledku snížení cen mobilních telefonních služeb i služeb spojených s pevnou telefonní stanicí. V posledních dvou letech se snižovaly také ceny v pojišťovnictví, v roce 2008 byly o necelých 10 % vyšší než v roce 2000.

Graf č. 2.4.8 Ceny tržních služeb (změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.9 Ceny tržních služeb (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny

- **Rekordní růst spotřebitelských cen**

Spotřebitelské ceny se v roce 2008 zvýšily o 6,3 %, což bylo v porovnání s předchozím rokem více než dvakrát rychleji. Jejich růst byl naposledy vyšší před deseti lety (1998). Na přírůstku se podílely 2,6 procentními body ceny bydlení, 1,3 p. b. ceny potravin a nealkoholických nápojů, 0,9 p. b. ceny alkoholických nápojů a tabáku, 0,6 p. b. ceny v oddíle zdraví a 0,4 p. b. ceny stravování a ubytování. Vliv změn cenové hladiny v ostatních oddílech byl méně významný. Po výrazném cenovém skoku začátkem roku se inflace v dalším průběhu roku snižovala.

Na zvýšení inflace v roce 2008 se podílel zejména růst administrativně ovlivňovaných cen, ke kterým patřilo zvýšení sazby DPH z 5 % na 9 %, zvýšení spotřební daně u tabákových výrobků, zvýšení cen energií, regulovaného nájemného a zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví. Zvýšila se výše televizního koncesionářského poplatku a ceny ve veřejné dopravě. V první polovině roku působil proinflačně vysoký růst cen energií a potravin na zahraničních trzích.

- **Negativní dopady růstu spotřebitelských cen na kupní sílu domácností**

Vzednutí úhrnné hladiny spotřebitelských cen a znehodnocení kupní síly peněz o 5,9 % za rok 2008 se projevilo jak ve značném zpomalení růstu disponibilního důchodu domácností v reálném vyjádření, tak i ve výdajích na konečnou spotřebu, když za stejné množství zboží a služeb zaplatily domácnosti více než před rokem o 92 mld. Kč. Zároveň vysoký růst spotřebitelských cen způsobil znehodnocení nerealizované kupní síly domácností.

- **Více než polovina přírůstku cen proti roku 2000 způsobena cenami bydlení, elektřiny, plynu a vody**

Růst spotřebitelských cen v roce 2008 byl více než 2 a půlkrát vyšší, než byl průměrný růst v předchozích sedmi letech. V roce 2008 byly spotřebitelské ceny o více než čtvrtinu vyšší než v roce 2000. Více než polovinu přírůstku cenové hladiny způsobil růst cen v oddíle bydlení, voda, energie a paliva. Méně než 3 p. b. se na růstu podílely ceny v oddílech alkoholické nápoje a tabák, potraviny a nealkoholické nápoje a 2 p. b. ceny stravování a ubytování. V uvedeném období se snížily ceny v oddílech odívání a obuv a bytové vybavení, zařízení domácností, opravy.

Tab. č. 2.4.2 Indexy spotřebitelských cen (předchozí rok = 100)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008/ 2000
ÚHRN	104,7	101,8	100,1	102,8	101,9	102,5	102,8	106,3	125,4
z toho:									
potraviny a nealkoholické nápoje	105,1	98,1	97,8	103,4	99,7	100,8	104,7	108,1	118,7
alkoholické nápoje a tabák	103,2	101,9	100,9	102,9	101,4	101,2	110,2	109,9	135,7
bydlení, voda, energie, paliva	109,9	106,1	102,0	103,5	104,1	106,3	103,4	110,3	155,2
zdraví	103,1	104,7	104,0	103,1	107,5	104,8	103,6	131,5	178,8
doprava	100,3	98,1	100,1	102,2	101,4	101,6	100,4	102,4	106,6
pošty a telekomunikace	105,0	103,3	98,0	112,9	107,6	106,8	100,0	97,3	133,9
rekreace a kultura	105,1	102,0	99,7	101,0	101,8	101,4	100,0	100,8	112,3

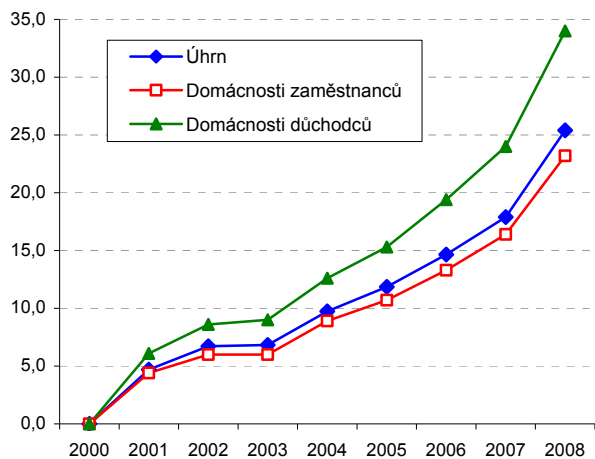
Pramen: ČSÚ

- **Rychlejší růst životních nákladů v domácnostech důchodců**

Stejně jako každým rokem, také v roce 2008 rostly životní náklady v domácnostech důchodců rychleji než v domácnostech zaměstnanců. Tento tradiční jev je způsoben jinou vnitřní strukturou spotřeby v domácnostech důchodců, která zahrnuje zejména zboží a služby s rychlejším růstem cen. Životní náklady zaměstnanců bez hypotetického nájemného se zvýšily o 5,8 % a důchodců o 8,2 %.

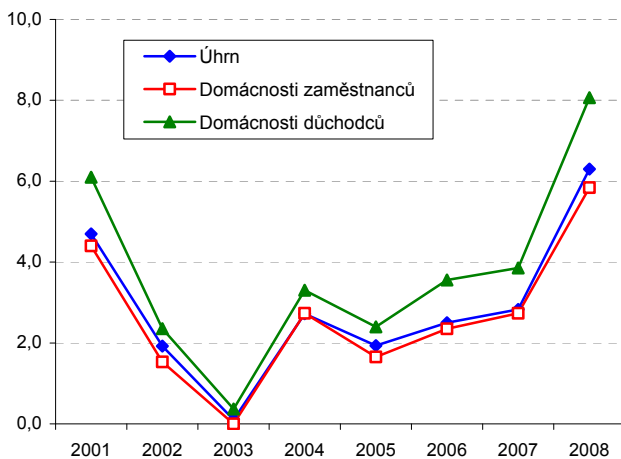
Stejně tomu bylo v každém z posledních osmi let. Za celé období se zvýšily životní náklady v domácnostech důchodců téměř o polovinu rychleji než v domácnostech zaměstnanců. V roce 2008 byly životní náklady v domácnostech důchodců o 34,0 % vyšší než v roce 2000, v domácnostech zaměstnanců byl růst o 23,2 %.

Graf č. 2.4.10 Spotřebitelské ceny (změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.11 Spotřebitelské ceny (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ

- **Inflační diferenciál mezi EU 27 a ČR se zvětšil**

Spotřebitelské ceny v členských státech EU 27 (podle HICP) se za rok 2008 meziročně zvýšily o 3,7 %, z toho nejvíce ve 3. čtvrtletí (4,3 %) a nejméně ve 4. čtvrtletí (2,9 %). Inflační diferenciál mezi růstem spotřebitelských cen ve státech EU 27 (pomalejším) a ČR (rychlejším) se v průběhu roku zmenšoval, za rok 2008 byl meziročně značně větší (2,6 p. b.). Úroveň spotřebitelských cen v ČR se (podle předběžných propočtů ČSÚ) za rok 2008 ještě nacházela zhruba na dvou třetinách průměru vyspělých států EU.

- **Od roku 2000 stejný růst cen v ČR a EU 27**

Cenová hladina v České republice v posledních osmi letech kolísala více než průměrná cenová hladina ve všech 27 státech Evropské unie. V období 2001 až 2008 byl však průměrný roční přírůstek cen v ČR i EU 27 téměř totožný (2,65 %, resp. 2,59 %). V průměru rostly ceny v ČR pouze o 0,1 p. b. rychleji než v EU 27. Schopnost tlumit inflační tendence byla v ekonomice ČR podporována rozhodující měrou aprecií české koruny. Sblížení cenových hladin v ČR a Eurozóně bylo z větší části zabezpečováno posilováním koruny vůči euru. Koruna posílila v roce 2008 v porovnání s rokem 2000 o 42,8 %, tedy v průměru každoročně o 4,6 %.

Ceny zahraničního obchodu

- **Rozdíl mezi poklesem směnných relací v roce 2008 a jejich růstem v roce 2007 dosáhl 3,6 p. b.**

Ceny zahraničního obchodu v korunovém vyjádření v roce 2008 klesly; meziročně se více snížily ceny vyváženého (4,6 %) než dováženého zboží (3,3 %) a směnné relace byly negativní (98,7 %). Ve srovnání s meziročním vývojem za rok 2007, kdy ještě mírně rostly vývozní a jen nepatrně klesly dovozní ceny, došlo k podstatně větší změně ve vývozních (-5,9 p. b.) než v dovozních cenách (-2,3 p. b.) s nepříznivým dopadem na rozdíl ve směnných relacích (-3,6 p. b.). V průběhu roku 2008 bylo zrychlování poklesu cen vývozu větší než cen dovozu, zejména ve 2. a 3. čtvrtletí, kdy meziročně rozdíl ve směnných relacích byl výrazný (5,0 p. b.). Ve 4. čtvrtletí se proces zrychlování zastavil a směnné relace byly již mírně příznivé. K největšímu meziročním protisměrným pohybům cenových hladin došlo ve 2. čtvrtletí, a to především u vývozních cen, kdy jejich úroveň v roce 2008 byla nižší o 6,2 % a v roce 2007 vyšší o 2,7 %; ve 4. čtvrtletí byl již rozdíl zcela nepatrný. Rozdíl z pohybu cenových hladin mezi ztrátou z realizace zahraničního obchodu zbožím (35,8 mld. Kč) v roce 2008 a ziskem (55,8 mld. Kč) v roce 2007 dosáhl značné výše (91,6 mld. Kč), což mělo velice negativní vliv na vývoj hrubého domácího produktu.

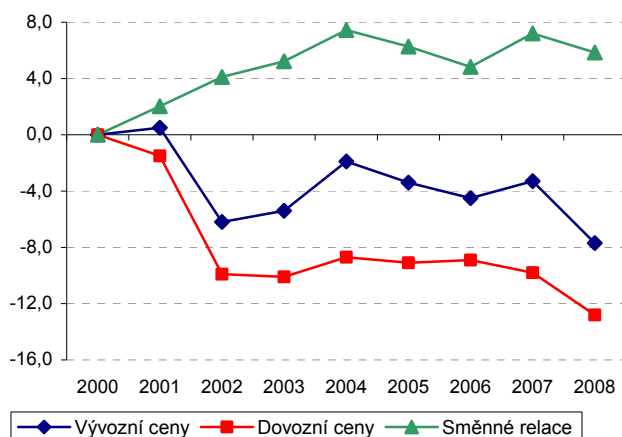
- **Záporný vliv směnných kurzů na směnné relace**

Ve změnách cen zahraničního obchodu je zahrnut vliv směnných kurzů koruny vůči sledovaným obchodovaným měnám. Při aprecií koruny vůči euru i dolaru v roce 2008 působily kurzové vlivy na snižování cen dovozu i vývozu. Podle propočtů ČSÚ posílila meziročně CZK vůči měnám, v nichž se uskutečňoval zahraniční obchod zbožím při vývozních operacích o 8,9 %. Index cen „očištěný“ o kurzové vlivy se v roce 2008 zvýšil u vývozu o 2,8 % a u dovozu o 5,3 %, čímž směnné relace z „očištěných“ cenových indexů (97,6 %) byly více nepříznivé než z cenových poměrů v korunovém vyjádření. Kurzové vlivy snížily podle experimentálních propočtů směnné relace o více než 1 procentní bod. V roce 2006 a 2007 působily tyto vlivy obráceně, kurzové vlivy směnné relace zvyšovaly.

- **Dovozní i vývozní ceny dlouhodobě klesaly**

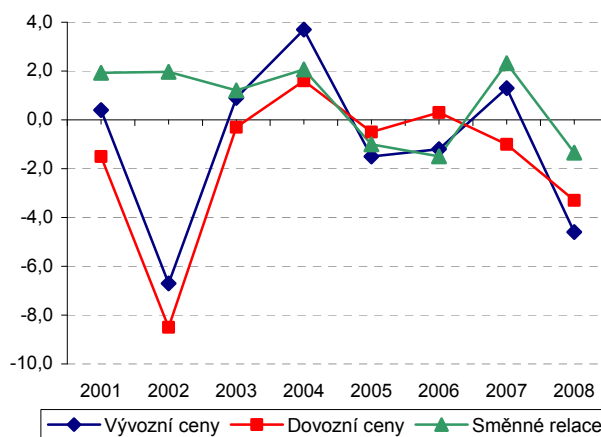
Směnné relace v roce 2007 byly nejvyšší za posledních 7 let. Negativní byly směnné relace pouze v letech 2005 a 2006. Dovozní ceny se v letech 2001 až 2007 zvýšily pouze dvakrát a tlumily růst cen v ekonomice. Největší byl jejich pokles v roce 2002, kdy například ceny nerostných paliv klesly téměř o pětinu. Pokles cen v tomto roce byl podpořen také nejsilnější aprecií koruny v daném období. V roce 2007 byly v porovnání s rokem 2000 nižší vývozní ceny o 3,3 %, ceny dovozní o téměř 10 %. Bylo to zejména v důsledku výrazného poklesu cen v roce 2002.

Graf č. 2.4.12 Vývozní a dovozní ceny, směnné relace (změna proti roku 2000 v %)

Pramen: ČSÚ

Graf č. 2.4.13 Vývozní a dovozní ceny, směnné relace (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ

